

Sygn. akt VII Ka 858/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie w VII Wydziale Karnym Odwoławczym

w składzie:

Przewodniczący: SSO Dariusz Firkowski (spr.),

Protokolant: st. sekr. sądowy Katarzyna Filipiak

przy udziale Prokuratora del. do Prokuratury Okręgowej Piotra Podgórskiego

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2015r.

sprawy M. B.

oskarżonej o przestępstwo z art. 278§1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonej

od wyroku Sądu Rejonowego w Bartoszycach z dnia 15 czerwca 2015 r., sygn. akt II K 486/14

I zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że przyjmuje, iż czyn przypisany oskarżonej stanowi wypadek mniejszej wagi z art.278§3 kk i za to z mocy tego przepisu skazuje M. B. wymierzając jej karę 100 (sto) stawek dziennych grzywny przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej w kwocie 10 (dziesięć) zł,

II uchyla rozstrzygnięcie z pkt. II sentencji,

III wyrok w pozostałej części utrzymuje w mocy,

IV zasądza od oskarżonej M. B. na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze, w tym opłatę w kwocie 100 (sto) zł za obie instancje.

Sygn. akt VII Ka 858/15

UZASADNIENIE

M. B. została oskarżona o to, że w okresie od 1 do 31 maja 2014 r. w sklepie monopolowym na ul. (...) w G. (...). pow. (...), woj. (...), dokonała kradzieży pieniędzy, w ten sposób, że za pomocą powierzonych kluczy otworzyła w automacie do gier kasetki z pieniędzmi, skąd zabrała w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 7.500 złotych, na szkodę S. J.,

tj. o czyn z art. 278 § 1 kk

Sąd Rejonowy w Bartoszycach wyrokiem z dnia 15 czerwca 2015 r. w sprawie II K 486/14

orzekł

I. oskarżoną M. B. uznał za winną popełnienia zarzuconego jej czynu i za to z mocy art. 278 § 1 kk i art. 33 § 2 kk skazał ją na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz na karę grzywny w wymiarze 100 (sto) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 (dziesięciu) złotych;

II. na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby lat 2 (dwóch).

III. na podstawie art. 46 § 1 kk orzekł wobec oskarżonej M. B. środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego S. J. kwoty 4.000 (cztery tysiące) złotych;

IV. na podstawie art. 627 kpk w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 3 ust.1 Ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223 ze zm.), zasądził od oskarżonej M. B. na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 730 (siedemset trzydzieści) złotych, w tym opłatę w kwocie 320 (trzysta dwadzieścia) złotych.

Od powyższego wyroku apelację wniósł obrońca z urzędu oskarżonego zaskarżając przedmiotowe orzeczenie w całości.

Skarżący na zasadzie art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. zarzucił orzeczeniu:

1. Obrazę przepisów prawa procesowego, która miała wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, polegającą na obrazie art. 424 § 1 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k. poprzez naruszenie zasady bezstronności oraz zasady domniemania niewinności polegające na:

- niezasadnym przyjęciu, iż oskarżona M. B. nie zapłaciła pokrzywdzonemu łącznie w trzech ratach pełnej kwoty pieniędzy w wysokości 8.500 złotych,

- oparciu orzeczenia na podstawie domniemań (co do stanu faktycznego), z naruszeniem zasady procesowej in dubio pro reo, co w konsekwencji prowadziło do wadliwej konstatacji, iż oskarżona nie naprawiła szkody w całości,

2. Obrazę przepisów prawa procesowego, która miała istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, polegającą na dokonaniu przez Sąd I instancji dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie, co skutkowało błędem w ustaleniach faktycznych dokonanych przez Sąd meriti co do braku naprawienia szkody, a następnie wadliwej kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonej

3. Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia mający wpływ na jego treść, a polegający na dowolnym i niezasadnym przyjęciu, iż oskarżona M. B. nie naprawiła szkody w całości, co w konsekwencji winno prowadzić do zakwalifikowania jej działania jako przypadku mniejszej wagi z art. 278 § 3 k.k. oraz przy zastosowaniu kryteriów stopnia społecznej szkodliwości czynu określonych w art. 115 § 2 k.k. – winno skutkować warunkowym umorzeniem postępowania karnego wobec tej oskarżonej,

4. Rażąco niewspółmierność kary wymierzonej oskarżonej M. B. w postaci kary 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 2 oraz kary grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych po 10 złotych za jedną stawkę, pomimo iż całościowa ocena materiału dowodowego, przy przyjęciu naprawienia szkody przez oskarżoną w całości oraz zasad i dyrektyw stosowanych przy wymierzaniu kary, określonych w art.53 k.k., winna prowadzić do właściwego zakwalifikowania działania oskarżonej jako przypadku mniejszej wagi z art. 278 § 3 k.k. i warunkowego umorzenia postępowania karnego wobec tej osoby na warunkach określonych przez Sąd II instancji.

Stawiając powyższe zarzuty skarżący wniósł o przyjęcie, iż oskarżona M. B. swoim zachowaniem dokonała uprzywilejowanego występku mniejszej wagi z art. 278 § 3 k.k. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i zastosowanie warunkowego umorzenia postępowania karnego wobec tej osoby na warunkach określonych przez Sąd II instancji, ewentualnie o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja co do zasady nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy zauważyć, iż Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń w zakresie sprawstwa oskarżonej opierając je o trafną analizę materiału dowodowego, która nie zawiera błędów natury logicznej czy też faktycznej. Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynikają powody, dla których oskarżoną uznano za winną popełnienia zarzucanego jej czynu. Dokonana przez Sąd Rejonowy analiza materiału dowodowego jest jasna, odpowiada dyrektywom określonym w art. 4 kpk, a przeprowadzone w oparciu o tę analizę wnioskowanie jest logiczne, zgodne z przesłankami wynikającymi z art.7 kpk oraz przekonująco uzasadnione. W judykaturze wielokrotnie podkreślano (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 3 września 1998 r., V KKN 104/98, Prok. i Pr. 1999, z. 2, poz. 6 i z dnia 23 lipca 2003 r., V KKN 375/02, Lex nr 80278), że przeprowadzona w sprawie ocena dowodów pozostaje pod ochroną normy art. 7 k.p.k. wówczas, gdy przekonanie sądu jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównego całokształtu okoliczności sprawy, stanowi wyraz rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonych, jest zgodne ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, a nadto zostało wyczerpująco i logicznie umotywowane w uzasadnieniu wyroku. W tej sytuacji nie ma potrzeby ponownego przytaczania stanowiska Sądu I instancji i dzieląc słuszność przedstawionej tam argumentacji należy ustosunkować się do podniesionych w apelacji zarzutów.

Podnieść zatem należy, iż w niniejszej sprawie zeznania pokrzywdzonego i wyjaśnienia samej oskarżonej z postępowania przygotowawczego potwierdzają sprawstwo oskarżonej i Sąd I instancji zasadnie uznał je za wiarygodne. Pokrzywdzony S. J. w złożonych zeznaniach opisał okoliczności w jakich dowiedział się, że w nieuszkodzonych automatach przeznaczonych do transportu, nie ma pieniędzy. Podał również, że po kontakcie telefonicznym z M. B. okazało się, że to ona zabrała z automatów pieniądze w kwocie 7.500 zł wykorzystując do ich otwarcia klucze pozostawione jej przez pokrzywdzonego a także potwierdził, że w pracownik oskarżonej wypłacił mu za pokwitowaniem kwotę 1000 zł. (k.3-3v, 17, 95v) Wymieniony podał też, że w wyniku złożenia przez niego zawiadomienia o popełnieniu przez M. B. przestępstwa kradzieży kwoty 7500 zł na jego szkodę, oskarżona zwróciła pokrzywdzonemu w dniu 18 sierpnia 2014 r. w B. kwotę 1500 zł oraz w dniu 16 września 2014 r. w komisariacie Policji w G. oddała mu kwotę 1000 zł. Potwierdzeniem zaś uiszczenia przez oskarżoną wymienionych kwot było oświadczenie, z którego wynika, iż M. B. zwróciła S. J. kwotę 3500 zł. Ponadto świadek A. K. - funkcjonariusz Policji KP w G. potwierdził to zachowanie oskarżonej i pokrzywdzonego, w których dążyli oni do załatwienia sprawy w sposób polubowny. (k.100)

Sąd Okręgowy podzielił ocenę zeznań wymienionych świadków dokonaną przez Sąd meriti, gdyż są one szczerze i logiczne oraz korespondują z wyjaśnieniami oskarżonej z etapu postępowania przygotowawczego, w których przyznała się ona do winy oraz z pozostałymi dowodami zgromadzonymi w sprawie, takimi jak kserokopia oświadczenia z dnia 16 września 2014 r., sprawozdanie z przeprowadzenia postępowania mediacyjnego, sprawozdania mediacyjnego i protokołu rozbieżności (k 22, 34-35, 73,74).

W kontekście powyższego Sąd I instancji zasadnie również dał wiarę tym wyjaśnieniom oskarżonej, w których przyznała się do winy. Należy mieć na względzie to, że oskarżona wyjaśniała wtedy w sposób jasny i logiczny, podała, że do kradzieży zmusiła ją trudna sytuacja materialna, spowodowana niskim dochodem z działalności gospodarczej- k.17.

Trafnie natomiast Sąd I instancji odmówił wiary wyjaśnieniom oskarżonej z etapu postępowania sądowego uznając, iż zaprzeczenia przez M. B. swoim poprzednim wyjaśnieniom stanowią jej linię obrony prowadzącą do uniknięcia odpowiedzialności karnej. Sąd Rejonowy przekonująco uzasadnił swoje w tym względzie stanowisko, bowiem zgromadzony materiał dowodowy bezspornie wskazuje, iż oskarżona zwróciła S. J. jedynie 3.500 zł, a nie 8.500 zł, jak to twierdziła przed Sądem sama oskarżona. (k.91-92). Z powyższego wynika, iż do zwrotu pozostała zatem jeszcze kwota 4.000 zł. Brak jest bowiem jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że pokrzywdzony miał pomawiać M. B., skoro jedynie dążył do odzyskania zabranych mu pieniędzy przy czym dwukrotnie był gotowy do polubownego załatwienia sprawy i wyrażał zgodę na mediacje.

W kontekście powołanych okoliczności zarzuty skarżącego odnoszące się do obrazy przepisów prawa procesowego i błędów w ustaleniach faktycznych nie zasługują na podzielenie. Bezspornym jest bowiem, że M. B. nie zapłaciła pokrzywdzonemu łącznie kwoty w wysokości 8.500 zł, a jedynie kwotę 3.500 zł, co potwierdza spisane oświadczenie.

Nie sposób jest bowiem uznać, jakoby w sprawie zaistniały nie dające się rozstrzygnąć wątpliwości, które należałoby rozstrzygnąć na korzyść oskarżonej, która przecież de facto przyznała się do winy i była skłonna prowadzić postępowanie mediacyjne. W ślad za Sądem I instancji wskazać zatem należy i na to, że oskarżona była wcześniej kilka razy wzywana do zwrócenia zabranych pieniędzy i tym samym nie może być podzielone jej tłumaczenie, że przyznała się do zarzucanego jej czynu będąc w szoku albowiem tak przesłuchanie jak i kwestia poniesienia odpowiedzialności za swoje zachowanie nie mogło być dla niej niczym zaskakującym. Istotnym jest przy tym, w kontekście przyznania się oskarżonej do winy, w toku przesłuchania w charakterze podejrzanej, że po pouczeniu jej o treści art. 335 k.p.k., chciała dobrowolnie poddać się karze- k.24, k.40. . Także zasadnie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku stwierdzono, że rzekomo spłaty tak kwoty 6500 zł jak i dodatkowo 1000 zł dokonała z oszczędności albowiem gdyby faktycznie dysponował takimi środkami „nie byłaby zmuszona do sięgnięcia” po pieniądze oskarżonego.

W świetle tych okoliczności odnosząc się do zarzutu dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów, to stwierdzić należy, iż Sąd Rejonowy przeprowadził ocenę dowodów zgodnie z regułami z art. 7 k.p.k. i trafnie orzekł wobec oskarżonej środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego S. J. kwoty 4.000 zł tj. kwoty której oskarżona faktycznie dotychczas nie zwróciła.

Za zasadny natomiast należało uznać postulat skarżącego co do tego, że zachowanie oskarżonej należy zakwalifikować jako wypadek mniejszej wagi unormowany w przepisie art. 278§3 kk. Wypadek mniejszej wagi to uprzywilejowana postać czynu o znamionach przestępstwa typu podstawowego, charakteryzująca się zmniejszonym stopniem społecznej szkodliwości ze względu na przewagę pozytywnych elementów o charakterze przedmiotowo-podmiotowym (Kubala, Wypadek..., s. 328). Zgodnie z treścią art. 115 § 2 k.k. okolicznościami, które decydują o stopniu społecznej szkodliwości czynu są: rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, waga naruszonych przez sprawcę obowiązków, postać zamiaru, motywacja sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. Przenosząc te uwagi na grunt niniejszej sprawy wskazać przede wszystkim należy na to, że z akt sprawy wynika, że oskarżona zwróciła pokrzywdzonemu kwotę 3.500 zł, co zostało potwierdzone przez strony w sporządzonym w dniu 16 września 2014 r. oświadczeniu. Zwrócić przy tym należy uwagę na postawę oskarżonej, która w początkowej fazie postępowania przyznała się do popełnienia zarzucanego jej czynu, a nadto wyraziła skruchę i podjęła starania naprawienia wynikłej stąd szkody. Wprawdzie na etapie postępowania sądowego wyjaśniała odmiennie nie przyznając się do winy, jednakże taka postawa wynikała jak się wydaje z chęci uniknięcia odpowiedzialności karnej za popełniony czyn w kontekście późniejszej utraty koncesji na sprzedaż alkoholu. Istotne jest przy tym, że oskarżona nie była wcześniej karana, a pierwotne dążenie do naprawy sytuacji rodzi na przyszłość pozytywną prognozę kryminologiczną. Jednocześnie wobec wskazanych okoliczności sprawy oraz zmiennej postawy oskarżonej nie podzielono postulatu skarżącego co do warunkowego umorzenia postępowania wobec oskarżonej. Zwrócić bowiem uwagę należy, że zastosowaniu postulowanej przez skarżącego instytucji sprzeciwia się charakter czynu, przede wszystkim wyrażający się w nadużyciu zaufania pokrzywdzonego oraz faktycznym zwodzeniem go co do deklarowanej woli polubownego załatwienia sporu.

Przyjęcie zatem, że czyn oskarżonej stanowi wypadek mniejszej wagi w konsekwencji prowadziło do konieczności złagodzenia kary i wymierzenia M. B. kary grzywny w wymiarze 100 (sto) stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 10 (dziesięciu) złotych. Tak ukształtowany wymiar kary winien odzwierciedlać faktyczną społeczną szkodliwość czynu oraz spełnić wobec oskarżonej cele określone w art.53 kk, w szczególności wychowawcze jak również właściwie kształtować świadomość prawną społeczeństwa.

Mając powyższe na uwadze:

I zaskarżony wyrok zmieniono w ten sposób, że przyjęto, iż czyn przypisany oskarżonej stanowi wypadek mniejszej wagi z art. 278 § 3 kk i za to z mocy tego przepisu skazano M. B. wymierzając jej karę 100 (sto) stawek dziennych grzywny przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej w kwocie 10 (dziesięć) zł,

II uchylono rozstrzygnięcie z pkt. II sentencji zaskarżonego wyroku,

III w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymano w mocy - art.437 § 2 kpk, art.438 pkt.2-4 kpk.

Sąd Okręgowy na podstawie art.627 kpk zasądził od oskarżonego koszty sądowe za postępowanie odwoławcze, zaś na podstawie Ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych opłatę w kwocie 100 (sto) złotych.